

Ajánló

Hibrid megoldások

E számunk mindegyik írása egyszerismind arról is szól, hogy az új információs technológiák *nem váltják fel* a korábbiakat, hanem *kiegésztik* őket, a különböző technológiák (pl. CD-ROM, online, Internet) tehát „békésen egymás mellett élnek”, sőt esetenként „hibrid” megoldásokban találunk egymásra.

Bakos Éva és **Földi Erika** cikksorozatuk második részében (az elsőt l. az 1999. évi 2. számban) folytatják a szabadalmi tájékoztatás gazdag elektronikus eszköztárának ismertetését, kitérve mind a CD-ROM-, mind a „hagyományos” online adatbázisokra, mind pedig az Interneten elérhető információforrásokra. Végére érven meggyőződhetünk róla, hogy a bemutatott eszközöket használó és rendelkezésünkre bocsátó *Magyar Szabadalmi Hivatal Szabadalmi Tára* kiválóan hasznosítja és integrálja az új technológiákat. Akárcsak a *SOTE Központi Könyvtára*, amelynek számítógépes szolgáltatási gyakorlata illusztrálja, illetve támasztja alá **Vasas Lívia** és **Geges József** elvi síkú fejtegetéseit többek között a CD-ROM alapú (helyi elérésű) és az internetes (távoli elérésű) adatbázis-szolgáltatás „keresztezéséből” előálló ún. hibrid megoldásokról, ezek megvalósítási módjáról és előnyeiről. Bár az elektronikus szolgáltatásoké a jövő ehhez kétség nem fér, ma még sok a velük kapcsolatos megválaszolatlan, fejtörést okozó kérdés. A szerzők sokéves tapasztalataikra támaszkodva ezekre is felhívják a figyelmet.

Wim Luijendijk cikke címében a *hibrid könyvtár* szerepel, amelyen a nyomtatott és elektronikus folyóiratokat szolgáltató új típusú könyvtárakat érti. Az elektronikus folyóiratok színrelépése kikezdte a korábban jól bevált *kiadó, folyóirat-előfizetési ügynökség, könyvtár* közötti szereposztást, mivel amint ez a világ talán leghatalmasabb folyóirat-ügynöksége, az *EBSCO* egyik vezéralakja, Wim Luijendijk (nevezhetjük így is:) *vádiratából* kitűnik a nagy és egyre monopolisztikusabb helyzetű kiadók nemcsak hogy méregdrágán mérik e folyóirataikat, hanem megkísérik az előfizetési ügynökségek szerepét is elhódítani: azon vannak, hogy *közvetlenül* ők adják el e-termékeiket (miközben az ügynökségeknek egyre kisebb árkedvezményt adnak). Emellett a kiadók „*vérlázítóan*” emelik a nyomtatott folyóiratok árát, az e-folyóiratok előfizetését sok esetben hozzákötik a nyomtatott változataikhoz, s tetejében gőzerővel azon mesterkednek, hogy a könyvtárak ne mazsolázzanak e-folyóirat-választékukból, hanem caklipakli vegyék meg (köztük azokat is, amelyek nyomtatott változatára valamilyen okból eddig nem tartottak igényt). A szerző szerint ez a modell a *könyvtáraknak is előnytelen*, hiszen továbbra is meg kell adni a könyvtáraknak a választás lehetőségét. A szerző által ajánlott utat a cikkben ismertetett *kaliforniai modell* (Pharos) képviseli, amelynek megvalósítására az *EBSCO* nyerte el a lehetőséget.

Szántó Péter